

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Економіки та менеджменту

(назва факультету)

Кафедра Економіки та фінансів

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Галина Ціх

« 02 » 09 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ»

	назва дисципліни
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
	(шифр і назва галузі знань)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
	(назва)
спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
	(шифр і назва)
освітня програма	«Діджитал-облік та консалтинг»
	(назва)
спеціалізація	
	(назва)
вид дисципліни	обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
	(обов'язкова / вибиркова)

Тернопіль – 2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни

«Фінанси»

(назва дисципліни)

для студентів

факультету економіки та менеджменту

(назва факультету)

Розробник:

Професор кафедри економіки та фінансів,
доктор економічних наук, професор

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

/ Ірина КРАМАР /

(ім'я та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні кафедри економіки та фінансів

(назва)

Протокол від «28» серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

/ Олена ПАНУХНИК /

(ім'я та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
факультету економіки та менеджменту

Протокол від «30» серпня 2024 року № 2
Секретар НМК

(підпис)

/ Оксана ПОТІХА /

(ім'я та прізвище)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва)

освітня програма «Діджитал-облік та консалтинг»

(назва)

Завідувач випускової кафедри

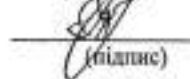

(підпис)

Сергій СПІВАК

(ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми

(підпис)

Тетяна КОРОЛЮК

(ім'я та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4,5 /135	4,5 /135
Аудиторні заняття, год.	54	12
Самостійна робота, год.	81	123
Аудиторні заняття:		
- лекції, год.	36	8
- лабораторні заняття, год.	-	-
- практичні заняття, год.	18	4
- семінарські заняття, год.	-	-
Самостійна робота:		
підготовка до лабораторних (практичних семінарських) занять	27	6
опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	2	65
виконання контрольних завдань	-	-
виконання індивідуальних завдань	12	12
виконання курсових проектів (робіт)	-	-
підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	40	40
Екзамен		

Частка годин самостійної роботи студента:

денна форма навчання – 60 %;

заочна (дистанційна) форма навчання – 91%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» – формування знань щодо теоретичних та практичних аспектів у сфері функціонування фінансів, їхньої ролі та місця в процесі макрорегулювання, алокації ресурсів; вивчення сукупності фінансових відносин на міжнародній арені, а також тих, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту на макро- та мікрорівнях; розвиток у майбутніх спеціалістів здатності до самостійного мислення у сфері фінансів за допомогою сучасних фінансових категорій.

2.2. Завдання навчальної дисципліни «Фінанси»:

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР 07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

інтегральної:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов;

загальних:

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальних (фахових):

СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль 1. Предмет науки про фінанси. 2. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. 3. Функції фінансів. 4. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин	2	0,5
2	Тема 2. Теоретичні основи фінансів підприємств 1. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. 2. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності. 3. Фінансові ресурси	2	0,5

	підприємства: джерела формування та напрямки використання. 4. Необоротні та оборотні активи підприємства. 5. Роль підприємництва у соціально-економічному розвитку держави		
3	Тема 3. Фінансова політика і фінансовий механізм 1. Поняття фінансової політики держави. 2. Завдання і принципи ефективної фінансової політики. 3. Стратегія і тактика фінансової політики. 4. Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. 5. Фінансова безпека держави. 6. Роль фінансової політики в соціально-економічному розвитку держави.	2	0,5
4	Тема 4. Фінансова система 1. Поняття фінансової системи і теоретичні основи її побудови. 2. Структура фінансової системи України. 3. Державне регулювання фінансових відносин. 4. Функції законодавчих і виконавчих органів державної влади щодо загального управління фінансовими потоками	2	0,5
5-6	Тема 5. Державні і місцеві фінанси 1. Поняття державних фінансів. 2. Фінансові ресурси держави. 3. Державний бюджет: процедура затвердження та основні принципи формування. 4. Джерела формування державних доходів, фактори їх зростання. 5. Державні витрати. 6. Бюджетний дефіцит. 7. Сутність місцевих фінансів. 8. Склад доходів місцевих бюджетів. 9. Видатки місцевих бюджетів. 10. Міжбюджетні відносини	4	1
7	Тема 6. Податки і податкова система 1. Сутність і функції податків. 2. Елементи системи оподаткування. 3. Класифікація податків. 4. Види податків. 5. Прямі податки. 6. Непрямі податки. 7. Податкова система України. 8. Спрощена система оподаткування	2	1
8	Тема 7. Страхування і страховий ринок. Державні цільові фонди 1. Економічна сутність та функції страхування. 2. Класифікація галузей і видів страхування. 3. Загальнодержавні соціальні фонди та їх значення для забезпечення системи соціального страхування. Принципи їх організації. 4. Пенсійний фонд України	2	1
9-10	Тема 8. Міжнародні фінанси 1. Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. 2. Тенденції розвитку міжнародних фінансів. Процеси глобалізації та їх вплив на фінансове середовище. 3. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси країн і регіонів. 4. Прямі та портфельні іноземні інвестиції. 5. Діяльність ТНК. 6. Офшорні зони. 7. Причини виникнення та особливості перебігу торгівельних війн у XXI	4	1

	ст.		
11-12	<p>Тема 9. Міжнародні фінансові інститути</p> <p>1. Міжнародні фінансові інститути. 2. Економічні інституції Організації Об'єднаних Націй. 3. Світовий Банк: структура та специфіка діяльності. 4. Особливості надання кредитів Міжнародним валютним фондом. 5. Особливості функціонування Європейського Союзу. 6. Фінансові інституції ЄС: Європейський центральний банк, Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку</p>	4	0,5
13-14	<p>Тема 10. Міжнародні економічні зв'язки України</p> <p>1. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України із врахуванням євроінтеграційних процесів. 2. Місце України у світовому економічному просторі. 3. Економічні зв'язки України з країнами Азії, Африки та Латинської Америки. 4. Конкурентні переваги України та основні напрямки їх використання</p>	4	0,5
15-16	<p>Тема 11. Фінансовий ринок. Фондовий ринок</p> <p>1. Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподілі фінансових ресурсів. 2. Фондовий ринок як найважливіший сегмент фінансового ринку. 3. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх призначення. 4. Біржовий і позабіржовий ринок цінних паперів. 5. Види цінних паперів, їх основні характеристики. 6. Фондова біржа: правове становище, організація і порядок роботи. Лістинг</p>	4	1
17-18	<p>Тема 12. Валютний і кредитний ринки. Державний кредит і державний борг</p> <p>1. Особливості функціонування валютного ринку. 2. Види валют та договорів на валютному ринку. 3. Ринок кредитних ресурсів. 4. Економічна сутність державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. 5. Внутрішній і зовнішній державний борг. 6. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту. 7. Державний борг та показники оцінювання рівня його «безпеки». 8. Методи управління державним боргом</p>	4	1
Усього годин		36	8

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Сутність фінансів, їх функції та роль	1	0,25
	Тема 2. Теоретичні основи фінансів підприємств	1	0,25
2	Тема 3. Фінансова політика і фінансовий механізм	1	0,25
	Тема 4. Фінансова система	1	0,25
3	Тема 5. Державні і місцеві фінанси	2	0,5
4	Тема 6. Податки і податкова система	1	0,25
	Тема 7. Страхування і страховий ринок. Державні цільові фонди	1	0,25
5	Тема 8. Міжнародні фінанси	2	0,5
6	Тема 9. Міжнародні фінансові інститути	2	0,25
7	Тема 10. Міжнародні економічні зв'язки України	2	0,25
8	Тема 11. Фінансовий ринок. Фондовий ринок	2	0,5
9	Тема 12. Валютний та кредитний ринки. Державний кредит і державний борг	2	0,5
Усього годин		18	4

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Підготовка до лабораторних (практичних, семінарських) занять	27	7
2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	2	65
3	Виконання індивідуального завдання (доповідь-презентація на одну з тем): 1. Фінанси громадських, благодійних організацій та політичних партій. 2. Приклади функціонування соціальних підприємств в Україні та світі, їх фінансове забезпечення. 3. Американська модель розвитку ринкової економіки: роль публічного управління у процесі досягнення економічного розвитку. 4. Японське економічне диво: роль публічного управління у процесі досягнення економічного розвитку. 5. Азійські тигри: роль публічного управління у процесі досягнення економічного розвитку. 6. Топ-10 країн за рівнем ВВП на душу населення: особливості їх економічного розвитку та роль публічного управління у даному процесі.	12	12

	<p>7. Вплив стану фінансової системи на економічні процеси в державі.</p> <p>8. Особливості спрощеної системи оподаткування в Україні.</p> <p>9. Проблеми та перспективи розвитку податкової системи України.</p> <p>10. Податкові ініціативи Уряду у період воєнного стану.</p> <p>11. Характеристика державних послуг онлайн для бізнесу на єдиному порталі державних послуг ДІЯ.</p> <p>12. Фінансове забезпечення підприємств у період воєнного стану.</p> <p>13. Бюджетний механізм та бюджетні методи регулювання економічних та соціальних процесів у державі.</p> <p>14. Характеристика державного бюджету України на наступний рік.</p> <p>15. Характеристика бюджету м. Тернопіль на наступний рік.</p> <p>16. Міжбюджетні трансферти.</p> <p>17. Пенсійне страхування в Україні та світі: порівняльна характеристика.</p> <p>18. Позитиви та недоліки глобалізаційних фінансових процесів.</p> <p>19. Тенденції іноземного інвестування в Україні. Урядові ініціативи щодо залучення інвестицій в період війни.</p> <p>20. Тенденції інвестування у світі.</p> <p>21. Торгівельні війни сучасності та роль органів державної влади у їхньому врегулюванні.</p> <p>22. Економічні санкції та їх вплив на міжнародні інтеграційні зв'язки.</p> <p>23. Міжнародний валютний фонд та механізм його функціонування.</p> <p>24. Ефективність діяльності міжнародних фінансових інститутів у кризовий період.</p> <p>25. Фінансові інституції ЄС: слабкі та сильні сторони.</p> <p>26. Україна і її місце у світовій економіці.</p> <p>27. Україна – МВФ.</p> <p>28. Україна – Світовий банк.</p> <p>29. Фінансовий аспект набуття Україною членства в ЄС. Переваги для бізнесу.</p> <p>30. Особливості функціонування Єврозони.</p> <p>31. Ринок криптовалют.</p> <p>32. Управління державним боргом. Роль органів державної влади у даному процесі.</p> <p>33. Проблеми обслуговування державного боргу України</p>		
4	Підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	40	40
Екзамен			
Усього годин		81	123

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота					
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		25	10	100
20	20		15	20				
№ лекції	Вид робіт	Бал	№ лекції	Вид робіт	Бал	Теоретичний курс	15	
Лекція №1-2	Пр.зан. №1	5	Лекція №9-10	Пр.зан. №5	3			
			Лекція №11-12	Пр.зан. №6	3			
Лекція №3-4	Пр.зан. №2	5	Лекція №13-14	Пр.зан. №7	3	Практичне завдання	15	
			Лекція №15-16	Пр.зан. №8	3			
Лекція №5-6	Пр.зан. №3	5	Лекція №17-18	Пр.зан. №9	3	Практичне завдання	15	
Лекція №7-8	Пр.зан. №4	5		ІНДЗ	5			

5. Навчально-методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: І.Ю. Крамар. Тернопіль: ТНТУ. 2022. 160 с.

2. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: І.Ю. Крамар. Тернопіль: ТНТУ. 2022. 32 с.

3. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей/ Укладач: І.Ю. Крамар. Тернопіль: ТНТУ. 2022. 24 с.

6. Рекомендована література

Базова

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Закон України "Про підприємництво" від 07.02.1991 № 698-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>

5. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) [підручник] / За ред. В.О. Онищенко, А.Ю. Бережна, Л.О. Птащенко, І.Б. Чичкало-Кондрацька. К.: ЦНЛ. 2019. 600 с.

6. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». К., 2020. 440 с.

7. Актуальні проблеми фінансового управління: глобальні тенденції і національна практика: Монографія / за ред. Т.І.Єфименко. К.: ДНУ «Акад.фін.управління», 2018. 496 с.

8. Розвиток фінансів державного сектору економіки України / В. П. Кудряшов, О. М. Іваницька, Р. Л. Балакін та ін. ; за ред. О. М. Іваницької, В. П. Кудряшова. К.: ДНУ «Акад. фін. управління», 2016. 239 с. (електронне видання).

9. Актуальні проблеми розвитку системи управління державними фінансами: євроінтеграційний контекст / за ред. Т.І. Єфименко; ДНУ «Акад. фін. управління». К., 2016. 496 с.

Допоміжна

1. Державне управління фінансовою системою України: концепція нової інноваційної моделі : монографія / В. В. Сухонос, Ю. В. Гаруст, В. В. Миргород-Карпова. Суми : Сумський державний університет, 2022. 212 с.

2. Макаренко М.І. Міжнародні фінанси: Навчальний посібник / К.: ЦУЛ, 2016. 548 с.

3. Ніколаєва О.М. Місцеві фінанси: Навчальний посібник/К.: ЦУЛ, 2017. 354с.

4. Крамар І., Гапон В. Конкурентний потенціал підприємства в сучасних ринкових умовах. Соціально-економічні проблеми і держава. 2024. Вип. 1 (30). С. 118-130. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24kiysru.pdf>

5. Крамар Ірина, Потюк Василь. Комплексний аналіз теоретичних підходів до трактування сутності категорії «економічна безпека підприємства». Інвестиції: практика та досвід. 2024. Вип.14. 2024. С. 50-58.

6. Крамар І., Баранов К. Актуальні підходи до управління людськими ресурсами на вітчизняних підприємствах під час російсько-української війни. Соціально-економічні проблеми і держава. 2024. Вип. 1 (30). С. 140-151. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24kiyruv.pdf>

7. Vasyly Martsenyuk, Ostop Boiko, Iryna Kramar. Peculiarities of the Universal SQL Programming Toolkit for Increasing the Competitiveness of Enterprises. Proceedings of the 1st International Workshop on Computer Information Technologies in Industry 4.0 (CITI 2023), Ternopil, Ukraine, June 14-16, 2023, pp. 103-108 (Scopus)

7. Інформаційні ресурси

Сторінка курсу в А-Tutor (ID: 2113). URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>

Адреси бібліотек:

1. *Науково-технічна бібліотека ТНТУ:*

Україна, 46001, м. Тернопіль, вул. Руська 56, корпус №2

<http://library.tntu.edu.ua/>

2. *Обласна універсальна наукова бібліотека:*
46020, Тернопіль, Шевченка, 15
<http://www.library.te.ua>

Інтернет ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua/> - офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.minfin.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. <http://www.bank.gov.ua/> - офіційний сайт Національного Банку України.
4. <http://ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державного комітету статистики України.
5. <http://ua-ekonomist.com/> - український журнал Економіст.
6. <http://www.imf.org/> - офіційний сайт Міжнародного валютного фонду.

